



## ROZSUDOK

### V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Dukesa a členov JUDr. Jany Zemaníkovej a Mgr. Lubomíry Kúdelovej v právnej veci žalobcu **D. – M., s. r. o.**, so sídlom T., zastúpeného JUDr. L. B., advokátkou, K., proti žalovanej **Ing. V. Š., CSc.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. A. L., advokátkou, Š., **o zaplatenie 7 502,79 eur**, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 16. februára 2011 č. k. 28 Cb 23/2002–232 a uzneseniu rovnakého súdu z 2. novembra 2011 č. k. 28 Cb 23/2002–302, takto

#### **r o z h o d o l :**

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **m e n í** tak, že žalovaná **j e p o v i n n á** zaplatiť žalobcovi 2 509,80 eur a vo zvyšku žalobu **z a m i e t a**.

Napadnuté uznesenie z 2. novembra 2011 č. k. 28 Cb 23/2002–302 **z r u š u j e**.

Žiadny z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

#### **O d ô v o d n e n i e :**

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa v celom rozsahu vyhovel žalobe a žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi 7 502,79 eur a nahradiť mu 4 209,87 eur trov konania. Rozhodol tak s odôvodnením, že žalovaná bola spoločníčkou a zároveň aj jednou z konateľov spoločnosti s právom samostatne konať menom spoločnosti. V súvislosti s uplatňovaním pohľadávky žalobcu proti T., a. s. uzavrela s advokátkou JUDr. Z. C. dohodu o právom zastúpení a o paušálnej zmluvnej odmene 160 000 Sk za zastupovanie za úplné vybavenie vecí. Zmluvu nezaviedla do evidencie a účtovníctva spoločnosti. Dňa 2. marca 1998 žalovaná voči advokátke uznala dlh vo výške 105 000 Sk a 22 % - nými úrokmi z omeškania od 1. januára 1998 do 31. mája 1998. Zároveň sa dohodla o zmluvnej pokute 20 000 Sk ak nebude dlh zaplatený do 31. mája 1998. Ani túto zmluvu riadne nezaevidovala. Z uvedených dôvodov, žalobca, hoci mal dostatok prostriedkov, dlh voči advokátke nezaplatil. Zaplatil ho až na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava III, ktorým bol zviazaný zaplatiť istinu, zmluvnú pokutu, úroky z omeškania a náhradu trov konania celkom 226 029 Sk.

Uvedenú čiastku súd prvého stupňa považoval za škodu, ktorá žalobcovi vznikla tým, že žalovaná porušila povinnosti konateľa stanovené v § 135 ods. 1 a 135a ods. 1 Obch. zák. Žalovaná navyše v prehlásení urobenom pri skončení funkcie 30. júla 1998 uviedla, že všetky právne úkony vyhotovené v písomnej forme sú založené v dokladoch spoločnosti a zaevidované v účtovníctve spoločnosti. Za uvedenú škodu žalovaná zodpovedá podľa § 373 Obch. zák.

Proti rozsudku podala odvolanie žalovaná a žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní a v jeho doplnení na odvolacom pojednávaní predovšetkým namietala proti záveru súdu prvého stupňa, že tým, že uzavrela zmluvu s advokátkou spôsobila žalobcovi škodu. Bola konateľkou spoločnosti a bola oprávnená zmluvu o zastúpení a odmene s advokátkou uzavrieť. Sud v konaní pred Okresným súdom Bratislava III advokátke odmenu 105 000 Sk považoval za opodstatnenú a advokátke ju priznal. Zaplatením uvedenej čiastky preto žalobcovi nemohla vzniknúť škoda. Položky 5 000 Sk za súdny poplatok a 8 250 Sk odmeny advokátovi sú trovami konania v spore, ktorý žalobca viedol s advokátkou. Ich vzniku mohol zabrániť zaplatením pohľadávky a vyhnúť sa tak neúspešnému súdnemu konaniu. Žalobca oprávnenej požiadavke advokátky vedel najneskôr od doručenia predžalobnej upomienky. Súd prvého

stupňa sa pri rozhodovaní neriadil právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok, ako vecne právny potvrdiť. Okrem iného uviedol, že aj keby žalovaná neporušila uzavretím zmlúv o zastupovaní a o odmene a uznaní dlhu povinnosť konateľky konať v záujme spoločnosti, porušila svoje povinnosti zabezpečiť plnenie uzavretých zmlúv žalobcom. V konaní bolo preukázané, že žalobca mal dostať prostriedkov na splnenie záväzku voči advokátke, takže nemuselo dôjsť k uznaniu dlhu a uzavretiu dohody o zmluvnej pokute z 2. marca 1998. Vzhľadom na opakované tvrdenie žalovanej o nedostatku jej zavinenia, žalobca poukázal nato, že zodpovednosť za škodu z neplnenia záväzku je podľa úpravy v Obch. zák. objektívna. Ani pre zodpovednosť podľa § 373 Obch. zák. sa zavinenie nevyžaduje. Predpokladom zodpovednosti je len porušenie povinnosti zo záväzkového vzťahu, vznik škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací ( § 10 ods. 2 O. s. p. ), preskúmal napadnuté rozhodnutie na pojednávaní a po čiastočnom zopakovaní a doplnení dokazovania podľa § 213 ods. 3, 4, a 5 O. s. p. dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné.

Odvolací súd sa aj po doplnení dokazovania obsahom spisov Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 16 Cb 199/00 a Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 20 Cb 114/97, 20 Cb 115/97 a 21 Cb 114/97 stotožňuje so základným skutkovým zistením súdu prvého stupňa týkajúceho sa uzavretia zmluvy o právnom zastúpení a odmene o zastupovaní s advokátkou JUDr. C. a o uznaní dlhu a zmluvnej pokute, ktorý z väčšej časti medzi účastníkmi ani nebol sporný. Žalovaná na odvolacom súde potvrdila, že po uzavretí uvedených zmlúv nikoho neinformovala pretože ich pripravil jej manžel, ktorý vybavoval ekonomickú agendu a ona ich len podpísala. Keďže jej manžel úzko spolupracoval sa druhým konateľom spoločnosti p. P. bola presvedčená, že ho o uzavretí dohôd bude informovať.

Vychádzajúc z uvedeného sa odvolací súd stotožňuje aj so záverom súdu prvého stupňa, že žalovaná porušila svoju povinnosť konateľky spoločnosti zabezpečiť riadne vedenie predpísanej evidencie a účtovníctva ( § 135 ods. 1 Obch. zák. ) a povinnosť konať v súlade so záujmami spoločnosti a jej spoločníkov ( § 135a ods. 1 Obch. zák. ). Ak urobila

v mene spoločnosti úkony, z ktorých vznikol spoločnosti záväzok, bola povinná urobiť všetko preto, aby spoločnosť svoje záväzky splnila. Ak uvedenú povinnosť nesplnila a navyše pri skončení funkcie 30. júla 1998 informovala zostávajúceho konateľa ( písomne vyhlásila ), že všetky písomne úkony sú založené do písomností spoločnosti a účtovne zaevidované a potvrdila aj súpis pohľadávok a záväzkov spoločnosti, zodpovedá za škodu, ktorá spoločnosti vznikla, tým že sa dostala do omeškania. Za škodu zodpovedá podľa § 757 v spojení s § 373 a § 135a ods. 2 O. s. p.

Súd prvého stupňa však nesprávne právne posúdil rozsah zodpovednosti žalovanej, keď dospel k záveru, že škoda za ktorú zodpovedá žalovaná je totožná s čiastkou, na ktorú bol žalobca zaviazaný rozhodnutím súdu a ktorú JUDr. C. skutočne zaplatil. Aj podľa obchodnoprávnej úpravy zodpovednosti za škodu je štandardným prvkom zodpovednostného vzťahu príčinná súvislosť medzi konaním ( nekonaním ), ktoré je porušením povinnosti škodcu a vznikom škody. Znamená to, že žalovaná zodpovedá len za škodu, ktorej bezprostrednou príčinou vzniku bolo jej uvedené konanie. Táto podmienka však nie je splnená vo vzťahu k celej čiastke, ktorú bol žalobca súdom zaviazaný zaplatiť JUDr. C..

Už v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí ( z 8. decembra 2010 sp. zn. 3 Obo 121/2009 ) odvolací súd vyslovil právny názor, že žalovaná bola oprávnená v mene žalobcu konať a uzavrieť zmluvy súvisiace s právnym zastúpením advokátkou JUDr. C. a preto jej uzavretím žalobcovi nevznikla škoda. Z obsahu oboznámených spisov Obvodného súdu Bratislava V vyplýva, že JUDr. C. žalobcu v týchto konaniach zastupovala. Žalobca ( jeho právna zástupkyňa ) na odvolacom pojednávaní uviedol, že každý z konateľov spoločnosti sa venoval svojej agende. Konateľ Pašagič sa venoval predovšetkým technickým otázkam, preto nebol dostatočne informovaný o obchodoch spoločnosti a tým aj o finančných otázkach. Z uvedeného možno dovodiť, že obchodná stránka činnosti spoločnosti bola agendou žalovanej. Bola tak na jej úvahu a rozhodnutie ponechaná aj otázka právneho zastúpenia spoločnosti v konaní proti T. a tým ak dohoda o druhu a výške odmeny za zastupovanie. Žalobca bližšie neuviedol ani nepreukázal, že by dohodnutá zmluvná odmena v paušálnej výške 160 000 Sk mala byť neprimeraná ( predmetom právneho zastúpenia bolo uplatňovanie pohľadávky vo výške 2 100 000 Sk, odmena predstavovala cca. 7,6 % z pohľadávky ). Skutočnosť, že spor s dlžníkom napokon skončil dohodou a súdne konania späťvzatím žaloby bol napokon

zohľadnený v uznaní dlhu a dohode o zmluvnej pokute, kde bola odmena znížená na 105 000 Sk. Dohodnutím odmeny žalobcovi škoda nevznikla. Povinnosť žalobcu vznikla splnením podmienok dohody.

Omeškanie žalobcu so splnením tejto povinnosti zavinené žalovanou na povinnosť plniť nemalo žiaden vplyv. Zaplatením 105 000 Sk bez ohľadu nato, že sa tak stalo až s omeškaním a na základe súdneho rozhodnutia žalobcovi škoda nevznikla.

Dôsledkom omeškania vznikla žalobcovi povinnosť zaplatiť advokátke 20 000 Sk zmluvnej pokuty, úroky z omeškania vo výške 87 779 Sk a 13 250 Sk náhrady trov konania v spore, ktorý proti žalobcovi viedla JUDr. C. ( rozsudok Okresného súdu Bratislava III z 18. septembra 2001 č. k. 16 Cb 199/00–68 ). Uvedená povinnosť by žalobcovi nevznikla, ak by povinnosť zaplatil dohodnutú odmenu splnil včas. Zaplatením uvedených čiastok, žalobcovi vznikla škoda, len časť uvedenej škody však vznikla v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti žalovanej zabezpečiť, aby bola pohľadávka advokátky splnená včas.

JUDr.C. resp. jej právna zástupkyňa listom z 10. mája 2000 vyzvala žalobcu na zaplatenie 105 000 Sk s úrokmi z omeškania a 20 000 Sk zmluvnej pokuty na základe uznania dlhu a dohody o zmluvnej pokute z 2. marca 1998 a súčasne mu poslala kópiu tohto dokladu s tým, že ak dlh nebude zaplatený do 20. mája 2000 podá žalobu na súd. Žalobu podala 23. júna 2000. Žalobca na odvolacom pojednávaní uviedol, že až z uvedenej predžalobnej upomienky sa prvýkrát dozvedel o tom, že žalovaná s advokátkou uzavrela dohody, z ktorých advokátka uplatňovala svoju pohľadávku.

Dobrovoľným zaplatením dlhu po doručení upomienky mohol žalobca zabrániť vzniku škody spočívajúcej v trovách konania a vzniku ďalších úrokov z omeškania. Ak upomienka a pripojená fotokópia dokladu neboli pre neho dostatočným podkladom pre to, aby mohol posúdiť opodstatnenosť nároku JUDr. C., nič mu nebránilo spojiť sa s ňou a overiť si u nej rozhodujúce skutočnosti. Za primeranú lehotu, v ktorej tak mohol urobiť a zaplatiť pohľadávku považoval odvolací súd 15 dní od predpokladaného doručenia upomienky.

Škode, ktorá vznikala trvaním omeškania po 1. júne 2000 žalobca mohol zabrániť. Odpadla pôvodná príčina pre, ktorú pohľadávku nezaplatil – porušenie povinnosti žalovanej

spočívajúcej v nezaevidovaní a neinformovaní o vzniku pohľadávky. Medzi vznikom škody, ktorá vznikala od 1. júna 2000 a konaním žalovanej už nie je príčinná súvislosť a žalovaná za ňu nezodpovedá.

V príčinnej súvislosti s porušením povinnosti žalovanej je zmluvná pokuta 20 000 Sk, vzniku ktorej mohla zabrániť ak by zabezpečila zaplatenie dohodnutej odmeny do 31. mája 1998. Žalobca už po 31. máji 1998 vzniku povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu zabrániť nemohol. V príčinnej súvislosti je aj škoda spočívajúca v úrokoch z omeškania za dobu od 1. januára 1998 do 31. mája 2000 ( 882 dní ). Podľa výpisov z účtu predložených žalobcom, rozsudkom určené čiastky zaplatil 24. októbra 2001. Okrem iných zaplatil aj 87 779 Sk, predstavujúcich úroky z omeškania za obdobie 1. januára 1998 do dňa zaplatenia, celkom za 1 392 dní omeškania. Na jeden deň omeškania pripadá 63,05 Sk. Za 882 dní omeškania na žalovanú pripadá 55 610 Sk. Celkom žalovaná zodpovedá za škodu vo výške 75 610 Sk, čo v prepočte predstavuje 2 509,80 eur.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O. s. p. zmenil tak, že žalovanú zaviazal na uvedenú čiastku a vo zvyšku žalobu zamietol. Keďže žiaden z účastníkov nemal v konaní plný úspech, súd podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 2 O. s. p. rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Uznesením z 2. novembra 2011 č. k. 28 Cb 23/2002–302 súd prvého stupňa uložil žalovanej poplatkovú povinnosť vo výške 375,09 eur za podané odvolanie proti rozsudku z 16. februára 2011 č. k. 28 Cb 23/2002–232. Proti uzneseniu podala včas odvolanie žalovaná poukazujúc nato, že bola v konaní oslobodená od súdnych poplatkov. Žiadala preto uznesenie zrušiť.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru čo odvolanie je opodstatnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodujúc v predmetnej veci okrem iného aj o odvolaní proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým žalovanej nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov uznesením z 14. januára 2009 č. k. 3 Obo 49/08-282 zmenil

rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že žalovanej priznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Podľa § 138 O. s. p., ak súd nerozhodne inak vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má aj spätnú účinnosť.

Z uvedeného dôvodu súd prvého stupňa, pokiaľ predtým oslobodenie žalovanej podľa § 138 ods. 2 O. s. p. neodňal, nemohol je uložiť poplatkovú povinnosť. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie podľa § 221 ods. 1 O. s. p. zrušil.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

V Bratislave 27. marca 2012

**JUDr. Peter Dukes, v. r.**  
**predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková